

DMITRI
GLUHHOVSKI

METRO 2034

Vene keelest tõlkinud Ülar Lauk

 TÄNAPÄEV

Дмитрий Глуховский
Метро 2034
Астрель, Москва 2009

Toimetanud Ene Poll
Kujundanud Villu Koskaru

Agreement by www.nibbe-wiedling.com
Tekst © Dmitri Gluhhovski
Dmitry Glukhovsky on Instagram: @glukhovsky
Dmitry Glukhovsky on Twitter: @glukhovsky
Dmitry Glukhovsky on Facebook: @glukhovskybooks

Kaanekujundus ja kaardid © Heyne
Tõlge eesti keelde © Ülar Lauk ja Tänapäev, 2020

ISBN 978-9949-85-825-5
www.tnp.ee

Trükitud AS Printon trükikojas

Sisukord

Proloog	9
Esimene peatükk. Sevastopolskaja kaitse	13
Teine peatükk. Tagasitulek	29
Kolmas peatükk. Pärast elu	45
Neljas peatükk. Põimumised	61
Viies peatükk. Mälu	77
Kuues peatükk. Teiselt poolt	95
Seitsmes peatükk. Ülekäik	111
Kaheksas peatükk. Maskid	127
Üheksas peatükk. Õhk	143
Kümnes peatükk. Pärast surma	159
Üheteistkümnes peatükk. Annid	175
Kaheteistkümnes peatükk. Märgid	191
Kolmeteistkümnes peatükk. Üks lugu	207
Neljateistkümnes peatükk. Mis veel?	223
Viieteistkümnes peatükk. Kaks	241
Kuueteistkümnes peatükk. Puuris	259
Seitsmeteistkümnes peatükk. Kes räägib	277
Kaheksateistkümnes peatükk. Vabanemine	293
Epiloog	313

Autor tänab abi eest selle raamatu loomisel Larissa Smirnovat,
Jelena Fuksinat, Sergei Kozinit, Juri Timofejevit ning samuti
Moskva metroo pressiteenistust.

2034. aasta.

Kogu maailm on hävinud tuumasõjas. Suurlinnad on maapinnalt pühitud, väikeste kohta pole midagi teada. Ellujäänud inimesed veeretavad oma viimaseid elupäevi punkrites ja pommivarjendites, millest suurim on Moskva metroo.

Kõik, kes viibisid seal, kui pealinnale langesid rakettide lõhkepead, pääsesid. Viimse kohtupäeva järel ellujäänutele on metroost saanud uus Noa laev. Planeedi pind on radiatsioonist saastunud ja asustatud koletistega. Nüüdsest on elu võimalik ainult maa all.

Jaamad on muutunud linnriikideks ning tunnelites võimutseb pimedus ja hirm. Sevastopolskaja, väikese maa-aluse Sparta elanikud, peavad oma jaamas vastu ja kaitsevad seda uskumatute pingutuste hinnaga.

Kuid ükskord osutub Sevastopolskaja suurest metroost ära lõigatuks, kõiki selleasukaid ähvardab kohutav hukk. Et inimesi päästa, on tarvis tõelist kangelast ...

proloog

2034. aasta.

Kogu maailm lebab varemetes. Inimkond on pea täielikult hävitatud. Radiatsioon teeb pooleldi purustatud linnad elamiseks kõlbmatuks. Nende piiride taga algavad kuulduste järgi lõputud kõrbenud väljad ja muteerunud metsade rägastikud. Kuid keegi ei tea kindlalt, mis seal on.

Tsivilisatsioon hääbub. Mälestus inimese kunagisest ülevusest on läbi põimunud väljamõeldistega ja muutub legendideks. Päevast, mil viimane lennuk rebis end maapinnalt lahti, on möödunud üle kahekümne aasta. Läbi roostetanud raudteed viivad eikuhugi. Sajandi ehitised, mis jäidki lõpuni tegemata, muutusid varemeteks. Raadioeeter on tühi ning sidetöötajad kuulevad vaid nukrat undamist, seadistades miljonendat korda sagedustele, millelt varem tulid eetrisse New York, Pariis, Tokyo ja Buenos Aires.

Möödunud on kõigest kakskümmend aastat sellest, kui *see* toimus. Kuid inimene pole enam Maa peremees. Radiatsiooni sünnitatud olevused on uue maailmaga temast palju paremini kohanenud. Inimkonna ajastu on jõudnud lõpule.

Neid, kes keelduvad seda uskumast, on üsna vähe – kõigest mõnikümmend tuhat. Nad ei tea, kas keegi veel pääses või on nad planeedil viimased inimesed. Nad elavad Moskva metroos –kunagi rajatud tuumavarjenditest kõige suuremas. Inimkonna viimases pelgupaigas.

Kõik nad olid metroos *tol* päeval ning see päästis nende elu. Hermeetilised ukSED kaitsevad neid radiatsiooni ja maapinnal olevate koletiste eest, kulunud filtrid puhastavad vett ja õhku. Meistrimeeste kokku pandud dünamomasinad toodavad elektrit, maa-alustes farmides kasvatatakse šampinjone ja sigu.

Tsentraalne juhtimissüsteem lagunes juba ammu ning jaamad muutusid kääbusriikideks. Inimesed koonduvad neis ideede, religioonide või lihtsalt veefiltrite ümber.

See on maailm ilma homse päevata. Selles pole kohta unistustele, plaanidele ja lootustele. Tunded loovutavad koha instinktidele, millest peamine – on jääda ellu. Jääda ellu iga hinna eest.

Selles raamatus kirjeldatud sündmuste eellugu lugege romaanist „Metro 2033”.

ESIMENE PEATÜKK

SPUDESTO-
POLSKA JA
KÄITSE

Nad ei tulnud tagasi teisipäeval, kolmapäeval ega isegi neljapäeval, mis oli viimase tähtajana kokku lepitud. Esimene valvetõke töötas ööpäevaringselt ning kui tunnimehed oleksid kuulnud kas või appihüüdude kaja, märganud tunneli niisketel seintel kahvatu kiire peegeldust, oleks ette, Nahhimovski prospekti poole, otsekohe välja saadetud löögisalk.

Pinge kasvas iga tunniga. Suurepäraselt varustatud ja spetsiaalselt just sellisteks ülesanneteks ette valmistatud parimad võitlejad ei saanud hetkekski sõba silmale. Kaardipakid, mille abil veedeti aega häirest häireni, kogusid juba teist ööpäeva valveputka lauasahtlis tolmu. Tavaline lobisemine oli muutunud vaikseks ärevaks jutuajamiseks, see omakorda rõhuvaks vaikimiseks: igaüks lootis esimesena kuulda tagasituleva karavani sammude kaja. Sellest sõltus liiga palju.

Sevastopolskaja elanikud, kellest igaüks – viieaastasest poisikesest kuni raukadeni – oskasid relvi käsitseda, olid muutnud jaama ligipääsmatuks bastioniks. See ähvardavate kuulipildujapesade, turritavate okastraattõkete, isegi relssidest kokku keevitatud tankitõkete kaitsitud, näiliselt täiesti ligipääsmatu jaam-kindlus võis iga hetk langeda.

Selle Achilleuse kannaks oli pidev laskemoonapuudus.

Puutunuks ükskõik millise teise jaama elanikud kokku sellega, mida tuli Sevastopolskaja asukatel iga päev välja kannatada, poleks nad püüdnudki seda kaitsta ja põgenenud sealt nagu rotid üleujutatavast tunnelist. Isegi võimas Hansa – Ringliini jaamade liit – lugenud kokku kõik kulud, oleks vaevalt otsustanud Sevastopolskaja kaitseks vajalikke jõude saata. Jah, selle strateegiline tähtsus oli suur, kuid ikkagi ei väärinuks mäng küünlaid.

Elektrienergia oli tõepoolest väga kallis. Piisavalt kallis, nii et sevas-toopollased, ehitanud metroo ühe kõige suurema hüdroelektrijaama, tellisid Hansale saadetavatest tarnetest saadava tulu eest kastide kaupa

laskemoona ning jäid ikkagi kasumisse. Ent paljudel neist tuli maksta mitte ainult padrunit, vaid ka oma sandistatud ja katkenud eludega.

Põhjaveed, Sevastopolskaja õnnistus ja needus, uhtusid jaama igast küljest, justkui Styxi vesi Charoni pehkinud lotja. See pani keerlema kümnete vesiveskite tiivad, mille kohalikud meistrimehed olid rajanud tunnelitesse, grottidesse ja maa-alustesse sängidesse – kõikjale, kuhu inseneride luuregrupid suutsid jõuda – andes valgust ja soojust jaamale endale ning tublile kolmandikule Ringist.

Sama väsimatult uuristas põhjavesi tugesid, näris liitekohtade tsementi, vulises elanike valvsust uinutada püüdes suigutavalt kohe peasaali seinte lähedal. Pealegi ei võimaldanud see õhku lasta liigseid, kasutamata jaamavahesid, kust Sevastopolskajasse tulid vahetpidamata, justkui lõputu mürgine hakklihamasinasse roomav sajajalgne, õudustäratavate olendite hordid.

Jaama elanikud, nagu põrgu eeskoda mööda sõitva kummitusfregati meeskond, olid igaveseks määratud otsima ja kinni toppima üha uusi auke, sest laev lekkis ammu, kuid sadamat, kus see võinuks rahu leida, lihtsalt ei olnud olemas.

Üheaegselt pidid nad tõrjuma lõuna poolt Tšertanovskajast ja põhjast Nahhimovski prospektilt abordeerides tulevate koletiste üht rünnakut teise järel ... Need roomasid välja ventilatsioonishahtidest ning lõunapoolsete tunnelite kanalisatsioonirennide kiiretest sogastest ojadest.

Näis, et kogu maailm oli koondunud sevastoopollaste vastu, säästmata ühtki jõupingutust selleks, et pühkida nende pelgupaik metrookaardilt. Aga nemad hoidsid oma jaamast viimseni kinni, justkui poleks peale nende tervesse universumisse mitte midagi jäänud.

Kuid kui oskuslikud poleks ka kohalikud insenerid olnud, kui kogenud ja halastamatuid võitlejaid Sevastopolskaja poleks kasvatanud, ei suutnud nad oma elupaika alal hoida ilma padrunit, prožektorilampide, antibiootikumide ja haavasidemeteta. Jah, jaam tootis elektrit ja Hansa oli nõus selle eest head hinda maksma, kuid Ringil olid ka teised tarnijad ning oma allikad, sevastoopollased oleksid aga vaevalt ilma väljastpoolt tuleva abita isegi kuud aega vastu pidanud. Kõige hirmsam oli jääda ilma laskemoonata.

Hästi kaitstud karavanid läksid Serpuhhovskaja poole igal nädalal, et Hansa kaupmeeste juures avatud krediidi eest osta kõik hädavajalik ning tunnikski pidama jäämata koju tagasi tulla. Kuni Maa pöörles,

kuni maa-alused jõed voolasid ja pidasid vastu metrooehitajate püstitatud võlvid, pidanuks see kord muutumatuks jääma.

Kuid sel korral karavan hilines. Hilines lubamatult kaua, nii et juba sai selgeks: oli toimunud midagi jubedat, ettenägematut, mille eest ei suutnud kaitsta ei lahingutes karastunud konvoisõdurid oma raskerelvastusega ega aastatega välja kujunenud suhted Hansa juhtkonnaga.

Kõigest poleks midagi olnud, kui side töötanuks. Kuid Ringi poole mineva telefonijuhtmega oli midagi juhtunud, ühendus oli katkenud juba esmaspäeval ning vigastust otsima saadetud brigaad tuli tühjalt tagasi.

•••

Laia rohelise varju all olev lamp rippus madalal ümmarguse laua kohal, valgustades pliiatsiga joonistatud graafikute ja diagrammidega täidetud koltunud paberilehti. Väike, neljakümnevatine lamp oli nõrk, kuid mitte sellepärast, et tulnuks elektrit kokku hoida, vaid sellepärast, et kabineti peremehele ei meeldinud ere valgus. Viletsate kohalike plä-rude konidega täidetud tuhatooi kohal venisid laisalt toa madala lae alla kibeda sinkjashalli suitsu pilved.

Jaamaülem pühkis laupa ja heitis oma ainsa silma pilgu kella numbrilauale – viiendat korda viimase poole tunni jooksul. Seejärel ragistas sõrmi ja tõusis raskelt.

„Tuleb otsustada. Rohkem pole mõtet venitada.”

Teisel pool lauda istuv laigulise bušlati ja kulunud sinise baretiga jässakas vanamees avas suu, kuid hakkas köhima ja viibutas suitsu laiali ajades käega. Seejärel vastas, nagu rahulolematult krimpsutades:

„No ma kordan sulle veel kord, Vladimir Ivanovitš: lõuna suunalt me kedagi ära võtta ei saa. Valvepostid on sellise surve all, et peavad vaevu vastu. Viimase nädala jooksul on seal kolm haavatut, üks raskelt – ning seda vaatamata kindlustustele. Lõunat nõrgendada ma sul ei lase. Sinna on tarvis pidevalt ka kahte luurajate kolmikut – šahte ja liinivaheid patrullima. Noh, aga põhi – peale nende vastuvõtva brigaadi võitlejate, andke andeks, vabasid ei ole. Otsi kust tahad.”

„Sina oled perimeetri komandör, sina otsigi,” nähvas ülem vastu. „Aga mina tegelen oma asjadega. Kuid tunni aja pärast peab salk juba väljuma. Saa aru, me mõtleme sinuga eri kategooriates. Ei saa ju lahendada ainult hetkeülesandeid! Ent kui seal on midagi tõsist?”

„Vladimir Ivanovitš, ma arvan, et sa rapsid ülearu. 5.45 kaliibriga padruneid on arsenalis kaks avamata tsinki, pooleteiseks nädalaks

jätkub kindlalt. Lisaks vedeleb mul kodus padja all veel,” vanamees muigas, paljastades tugevad kollased hambad, „kasti kraabin kindlalt kokku. Häda pole padrunites, vaid inimestes.”

„Las ma ütlen parem ise, mis häda on. Kahe nädala pärast, kui laskemoona ei suuda hankida, tuleb lõunapoolsetes tunnelites hermeetilised uksed sulgeda, sest ilma lahingumoonata me neid ei hoia. Tähendab, ei saa jälgida ja remontida kahte kolmandikku meie veskitest. Veel nädala pärast hakkavad need rivist välja minema. Katkestused elektrimüügil ei rõõmusta Hansas kedagi. Parimal juhul hakkavad nad otsima teisi pakkujaid. Halvemal ... Ah, mis elekter?! Tunnelid on juba pea viis päeva tühjad, ei ühtki inimest! Aga kui seal on varing? Või lõhe? Kui me oleme praegu ära lõigatud?”

„Jäta! Jõukaablid on normis. Numbrid mõõturitel jooksevad, vool läheb, Hansa tarbib. Kui oleks varing, oleks kohe aru saada. Isegi kui oletame, et on diversioon – poleks meil telefoniühendus katkenud, juhtmed on meie omad. Tunnelitest rääkides – kes siia tuleb? Meid ei tulnud parematelgi aegadel keegi külastama. Mida ainuüksi Nahhimovski prospekt maksab ... Üksi sealt läbi ei murra ning võõrad kauplejad meie juurde enam oma nina ei pista. Noh ja bandiidid, selge see, et on meist kuulnud, ega me iga kord ilmaaegu üht elusana minema ei lasknud. Ma ütlen sulle, ära paanitse.”

„Mis sul viga targutada,” torises Vladimir Ivanovitš tühjalt silma-koopalt sidet tõstes ja laubalt higi pühkides.

„Annan kolm meest. Praegu rohkem ei saa, tõesti,” ütles vanamees juba leebemalt. „Ja aitab suitsetamisest. Tead ju, et ei tohi mina seda hingata ja ennast mürgitada ka! Anna parem kas või teed ...”

„Aga palun, seda saab alati,” hõõrus ülem käsi. „Istomin siin,” ütles ta tõredalt telefonitorru, „too mulle ja polkovnikule teed.”

„Ja kutsu valveohvitser,” palus perimeetri komandör peast baretti võttes. „Ma annan meeste kohta korraldused.”

Tee oli Istominil alati enda oma, VDNH-lt – eriline, valitud sort. Vähesed said endale seda lubada – jaamaülema metroo teisest otsast toodud, Hansa kolmekordse tolliga maksustatud lemmiktee muutus nii kalliks, et ta ei oleks oma nõrkustele ka ise järele andnud, kui poleks vanu tutvusi Dobrõninskajas. Kellegagi oli ta seal kunagi koos sõdinud ning sellest ajast peale tõi Hansast tuleva karavani komandör korra kuus tingimata erksavärvilise pakikese, millele Istomin alati ise järele läks.